

Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen

Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten er enige om, at beskæftigelsesindsatsen skal nytænkes, så jobcentrene bruger ressourcerne der, hvor de har størst effekt og kommer flest ledige til gavn.

Som led i 'Aftale om ret til tidlig pension' (2020) er det aftalt, at nytænkningen af beskæftigelsesindsatsen samlet set skal tilvejebringe en besparelse på 300 mio. kr. i 2022, 750 mio. kr. 2023 og en årlig besparelse på 1,1 mia. kr. fra 2024 og frem inden for jobcentrenes samlede indsatsområde. Finansieringen, som følger af nytænkningen af den kommunale beskæftigelsesindsats, er omfattet af forliget. Aftalen som realiserer besparelsen har karakter af en stemmeaftale.

Aftalepartierne indfrier med denne aftale en årlig besparelse på 344 mio. kr. fra 1. januar 2022 og 371 mio. kr. varigt. Den resterende del af besparelsen, som ikke indfries med denne aftale, skal forhandles i 2022.

Med aftalen lempes proceskrav i indsatsen for uddannelseshjælpsmodtagere, så der er mere fleksible rammer for at tilrettelægge den rette indsats. Aftalen sikrer samtidig, at unge får bedre rettigheder og støtte i deres overgang til uddannelse. Med aftalen er partierne også enige om at følge op på de positive erfaringer, der er gjort med at afholde samtaler i jobcentre og a-kasser digitalt under COVID-19. Ledige får med aftalen mulighed for at afholde samtaler telefonisk eller over video efter seks måneders ledighed.

En styrket og forenklet ungeindsats

Aftalepartierne er enige om, at uddannelseshjælpsmodtagere skal have en målrettet indsats i jobcenteret, som gør dem i stand til at påbegynde og gennemføre en uddannelse. Jobcentrene skal sørge for, at indsatsen er tilpasset den enkeltes uddangspunkt og uddannelsesmål. Aftalepartierne er derfor enige om at styrke kommunernes mulighed for at tilrettelægge den relevante og mest virkningsfulde hjælp til den enkelte unge for at komme i uddannelse, herunder formidle job til de pågældende som led i den uddannelsesrettede indsats.

Færre proceskrav for indsatsen til uddannelseshjælpsmodtagere

Uddannelseshjælpsmodtagere skal i dag efter gældende regler deltage i kontinuerlig aktivering, hvor der højst må gå 4 uger mellem hvert tilbud. For de målgrupper, der blev omfattet af de forenkledte proceskrav med *Aftale om en forenklet beskæftigelsesindsats*, er der til sammenligning krav om, at første tilbud gives senest 6 måneder efter ydelsesstart, og at tilbud derefter igangsættes efter den lediges behov.

Aftalepartierne er enige om, at lempe og forenkle kravene til uddannelseshjælpsmodtageres deltagelse i intensiv, kontinuerlig aktivering, så der fremover må være fire måneder mellem hvert tilbud. Det skal understøtte, at de unge i højere grad

oplever, at de får indsatser, som er med til at forberede dem til at påbegynde en uddannelse - og at de ikke får tilbud for tilbuddets skyld.

Kommunerne får med tiltaget bedre og mere fleksible rammer for at igangsætte tilbud for de unge med afsæt i den enkelte unges behov og ressourcer.

Forslaget ændrer ikke ved kontaktførelsen (samtaler) med de unge. Det fastholdes desuden, at unge skal have deres første samtale i jobcenteret inden for én uge efter første henvendelse til kommunen og skal have første tilbud inden for første måned. Dermed fastholdes fokus på en tidlig hjælp til unge, men rammerne herfor lempes, så indsatsen ikke styres af ufleksible proceskrav.

Styrket understøttelse af overgang til og gennemførelse af uddannelse

Aftalepartierne er opmærksomme på, at der for unge kan være svære overgange, når de færdiggør og påbegynder en uddannelse. Det kan særligt være en problemstilling under og i forlængelse af COVID-19, hvor mange unge har oplevet atypiske og måske ensomme uddannelsesforløb.

Aftalepartierne ønsker at understøtte overgangen fra uddannelseshjælp til uddannelse ved at etablere en styrket og entydig ramme for samarbejdet om fastholdelse af udsatte unge, som overgår til uddannelse.

Aftalepartierne er derfor enige om, at:

- Uddannelseshjælpsmodtagere der påbegynder en uddannelse får ret til en mentor, der kan understøtte, at den unge fastholdes i uddannelsen. Retten til en mentor gælder i op til 6 måneder efter uddannelsesstart med mulighed for forlængelse.
- Jobcenteret forpligtes til at reagere på beskeder om risiko for frafald fra uddannelsesinstitutionerne de første 6 måneder efter studiestart. De kan herefter tage stilling til, om relevante fastholdelsesinitiativer skal iværksættes.

Ny ret til selvfinden virksomhedspraktik og løntilskud for uddannelseshjælpsmodtagere

Retten til selvfinden virksomhedspraktik og løntilskud, som i dag gælder for dagpenge-, kontanthjælpsmodtagere samt overgangsydelsesmodtagere uden for introduktionsprogrammet, udvides til også at omfatte uddannelseshjælpsmodtagere. Dermed får uddannelseshjælpsmodtagere bedre muligheder for at tage et større ansvar for deres eget forløb¹.

Samtaler over video eller telefon

Jobcentre og a-kasser har under suspensionen af beskæftigelsesindsatsen, der fulgte af COVID-19, afholdt en stor del af deres samtaler over video og telefonisk. Det har der været stor tilfredshed med blandt borgere og medarbejdere i

¹ Unge, der er visiteret som åbenlyst uddannelsesparate er ikke omfattet af retten.

kommuner og a-kasser. Aftalepartierne er derfor enige om, at borgerne skal have større fleksibilitet og mulighed for selv at vælge mødeformen ved en samtale.

Med denne aftale får ledige² efter seks måneders ledighed mulighed for at vælge, om samtaler med jobcenter eller a-kasse skal afholdes ved personligt fremmøde, over video eller telefonisk. Jobcenter og a-kasse kan ændre samtaleformen fra video eller telefonisk til personligt fremmøde, såfremt de vurderer, at der er behov for det.

Forlig

Forslag om *samtaler over video eller telefon* er forligsbelagt med forligskredsene bag beskæftigelsesreformen (S, DF, V, RV og K) og sygedagpengereformen (S, DF, V, LA, RV, SF og K). Ændringerne for dagpenge- og sygedagpengemodtagere vil således kræve opbakning fra de to forligskredse.

Aftalen har karakter af en stemmeaftale.

Ikrafttrædelse

Elementer i aftalen træder i kraft fra den 1. januar 2022.

Initiativet om mulighed for samtaler over video eller telefon kræver it-understøttelse, som først kan blive færdigudviklet medio 2022. I første halvår 2022 skal ledige derfor orienteres om, at de har muligheden for at vælge, om samtaler skal afholdes med personligt fremmøde, digitalt eller telefonisk ved at kontakte jobcenter eller a-kasse.

Opfølgning

Der vil medio 2023 blive fuldt op på erfaringerne med hovedelementerne i aftalen, herunder færre proceskrav og overgangen til uddannelse for de unge.

Aftalekredsen er enige om, at der i forbindelse med anden fase af nytænkningen af beskæftigelsesindsatsen skal være fokus på, om nytænkningen medfører behov for - fx gennem kompetenceudvikling - at understøtte sagsbehandlernes implementering af nye regler eller metoder i indsatsen. Herunder skal der sættes fokus på borgernes trivsel i beskæftigelsessystemet.

Økonomi

Første aftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen indebærer mindre-udgifter på i alt 344 mio. kr. i 2022 og herefter årlige mindre-udgifter på 371 mio. kr. Derudover er der med initiativet om samtaler over video eller telefon forligsbelagte

² Modtagere af dagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp, ledighedsydelse, overgangsydelse (uden for integrationsprogrammet), sygedagpenge og personer i revalideringsforløb, ressourceforløb eller jobafklaringsforløb.

mindre-udgifter på hhv. 7 og 12 mio. kr. til forligene om sygedagpenge- og beskæftigelsesreformen.

Tabel 1

Mindreudgifter til første fase af nytænkning af beskæftigelsesindsatsen, mio. kr, 2021-pl

	Provenu	
	2022	Varig
1. Samtaler over video eller telefon	39	39
<i>Heraf forligsbelagte udgifter ifm. beskæftigelses- og sygedagpengereformen</i>	19	19
2. Færre proceskrav for indsatsen til uddannelseshjælpsmodtagere	334	361
3. Styrket understøttelse af overgang til og gennemførelse af uddannelse (Indrømmelse)	-10	-10
4. Ny ret til selvfunden virksomhedspraktik og løntilskud for uddannelseshjælpsmodtagere (indrømmelse)	0	0
I alt ekskl. forligsbelagte mindreudgifter ifm. digitale samtaler	344	371